Natuurvierdaagse Opaalkust

3 - 6 juni 2010

natuurpunt

TRANSIT
BE I 07
VALKO
TRANSIT
LRL 171

Met 24 deelnemers en drie busjes ...
... naar de Opaalkust !

Deze toffe, geïnteresseerde en veelzijdige groep
verkende de Opaalkust en achterland
met Marnix Lefranc als bekwame gids
en Luk Smets & RiaThys als organisatorduo

Donderdagvoormiddag 3 juni

LE PLATIER d'OYE

Chris Verwaest

Donderdagochtend hebben we in Wilrijk aan 't Spant afspraak met 24 Natuurpunters voor wat een zonnig en boeiend weekend belooft te worden. Na een eerste kennismaking of blij weerzien met oude getrouwen uit Aartselaar, Schelle en Antwerpen vertrekken we met drie minibusjes richting Frankrijk. Onze gids voor de komende vier dagen is Marnix Lefranc die ongetwijfeld een heel gevarieerd programma voor ons in petto heeft. Praktisch wordt alles in goede banen geleid door Luk en Ria, die beslist niet aan hun proefstuk toe zijn bij het organiseren van een afdelingsweekend.

We rijden richting Calais maar even voorbij Gravelines verlaten we de snelweg om aan de kust een eerste natuurgebied te bezoeken, Le Platier d'Oye. Het beschermde gebied bestaat uit natuurlijke polders, stuifduinen, duinstruwelen en vochtige duingraslanden en biedt daarom een grote rijkdom aan fauna en flora. De grote zoetwaterpoelen zijn een gepaste rustplaats voor heel wat trekvogels, want het gebied ligt ideaal tussen het Zwin en de Baai van de Somme. Uiteraard nemen we eerst een kijkje in de ruime kijkhut die uit 2 etages bestaat, dus plaats zat voor iedereen en enkele telescopen. Al gauw vallen de waarnemingen uit de lucht: broedende kluut, brandgans, kievit, vrouwtje bruine kiekendief, meerkoet, bontbekplevier, en natuurlijk heel wat eenden zoals bergeend, slobeend, zomertaling en dodaars. Rond de waterplas begrazen Schotse hooglandrunderen en wilde pony's de vochtige weilanden. Het is een mooi plaatje. En dan een enthousiaste uitroep … Ria spot de wielewaal ! Wat een waarneming, de dag kan nu niet meer stuk !

We wandelen verder door de duinen waar we in het struweel de duindoorn aantreffen. Deze stekelige struik draagt in de herfst oranje bessen die rijk zijn aan vitamine C. Ook vlier, meidoorn en wilde liguster behoren tot de typische begroeiing. Het spinsel in de duindoornstruiken is van de rups van de bastaardsatijnvlinder, die ook voorkomt op zomereik. Wanneer we ons een beetje bukken, vinden

Winterpostelein

we het mooie winterpostelein, met een rond blaadje waaruit het witte bloempje op een steeltje bovenuit steekt, en veldhondstong, dat kleverige vruchtjes draagt. Bij het bestuderen van de plantjes zien we het 7-stippelig lieveheersbeestje, en dat is het echte, geen exoot! Ook even naar boven kijken, want daar vliegt de koekoek, en die laat zich niet zo gauw in zijn vlucht bewonderen. Er zijn ook enkele lagere schoolklasjes op stap in Le Platier d'Oye. De kinderen luisteren aandachtig naar hun leerkracht die vertelt over de vogels en de plantjes. Straks mogen ze zich hopelijk eens goed uitleven op het strand.

Door een kijkwand die uitkijkt op dezelfde waterplas, maar vanuit een andere hoek, zien we jonge kievitten in het gras. In een klein poeltje groeit waterviolier. We horen de zomertortel en de spotvogel in het duinstruweel. Door de telescoop kunnen we heel mooi in close-up de zwartkop zien.

De rijke duinflora heeft veel te bieden: ooievaarsbek, reigersbek, heggenrank, lekker ruikende duinkervel (je zou zo zin krijgen in kervelsoep). Aan de rand van de duinen vinden we zeewinde en zeewolfsmelk, een zoutminnende plant. Op het strand waait een stevig zeebriesje, maar de zon en de hemelsblauwe lucht geven een echt vakantiegevoel. Verrekijkers in aanslag, want veldleeuwerik, graspieper en huiszwaluw scheren door de lucht. Daar komt een zwart-witte strandloper in het vizier, bij nader toezien een mannelijk exemplaar van de menselijke soort. Marnix wijst ons op het helmgras, een pionierplant die heel belangrijk is voor de duinvorming.

Op de terugweg vindt Hilde Janssens een dood spitsmuisje dat aan een grondige inspectie wordt onderworpen. In het duinstruweel laat een nachtegaal zich niet alleen volop horen maar ook bewonderen boven op een struik. André is dolgelukkig want in de Hobokense Polder laat deze vogel zich aan hem niet zien. Cetti's zanger en zanglijster maken het zomers concert compleet. Bij een poeltje in de duinen waar het aangenaam vertoeven is, vinden we ratelaar, waterweegbree, waternavel en moerasvergeetmenietje. Als onze wandeling bijna rond is, zien we op een grasheuveltje een mannetjesfazant liggen. De prachtige kleuren van zijn verenkleed schitteren in de zon. Ligt hij daar dood ? Neen hoor, hij is blijkbaar een zonnebad aan het nemen, maar als we te lang blijven staan, maakt hij zich uit de voeten. Tijd voor onze picknick bij het bezoekerscentrum van le Platier d'Oye. Het was een aangename kennismaking met dit mooie en gevarieerde natuurgebied.

Zeekool

Fazant

Donderdagnamiddag en -avond 3 juni

Cap Blanc Nez

Peter Van Elsacker

Na de picknick op de parking van Platier d'Oye rijden we verder naar Cap Blanc Nez met zijn gekende witte krijtkliffen, ongeveer 100 miljoen jaar geleden ontstaan uit afzettingen op de bodem van een zee en rijk aan fossielen.

Tijdens de rit zien we al het prachtig panorama: een golvend landschap met een lappendeken van verschillende tinten groen, weilanden en akkers. Maar we zijn hier niet om bieten en kolen te bewonderen, we zijn hier voor de echte natuur. We stappen naar de top van het klif, 135 meter boven de zeespiegel. In de verte wat lager ligt een kunstmatige plas gemaakt met het opgegraven materiaal bij de bouw van de "Chunnel". De "white cliffs of Dover", de Engelse tegenpolen van Cap Blanc Nez, zijn door het heldere weer zeer goed te zien op ongeveer 33 km.

Het landschap is mooi, het is een lage vegetatie met grassen en kruiden (wilde reseda, avondskoekoeksbloem, duivenkervel, rolklaver - om een idee te geven). Daarin staan verspreid struiken waarin we roodborsttapuit opmerken. Kneuen zitten er rustig bij, grasmussen vliegen dartel op. De paden zijn afgeboord want er is terecht een herstelproject voor de natuur bezig.

We negeren de bunkers van de Atlantikwall die als getuigen van een verschrikkelijke tijd overal in het landschap aanwezig zijn en gaan naar de top waar een obelisk staat, ook al een oorlogsmonument. Maar nu ziet alles er vredig uit. Met de zang van de graspieper en zijn op- en neerdalende vlucht als begeleiding zakken we af naar beneden. In de verte het strand, de eerste noordse stormvogel wordt opgemerkt en – vlakbij – een koninginnepage! Die beleeft de dag van zijn/haar leven, een fotoshoot door een bende buitenlandse natuurfotografen.

De wind speelt door de gerstvelden en kan die golvende graszee ons esthetisch gevoel al beroeren, dat is niets in vergelijking met wat we even verderop te zien krijgen: vleugeltjesbloem, kleine pimpernel, gulden sleutelbloem en … orchidee. Eerst nog gesloten exemplaren, maar na wat beter rondkijken ook bloeiende. Marnix wijst ons erop dat het milieu hier grote gelijkenissen heeft met de graslanden van Nismes (België), die we de vorige week bezochten als praktijkuitstap van de orchideeencursus.

We knielen neder, met de neus in het gras en de kont omhoog bekijken we deze parels van de botanie. Ria met de zoeksleutel en Marnix met de flora in de hand komen tot een besluit: muggenorchis. En daarna vinden we nog een

Koninginnepage

Grote muggenorchis

soort Handekenskruid (Dactylorhiza sp.): is het gevlekte orchis of bosorchis?

Een sintjacobsvlinder en een hooibeestje (mooibeestje) fladderen voorbij van esparcette naar blaassilene, van centaurie naar hondstong.

Hondstong heeft bruinrode en paarsblauwe bloemen die samen op dezelfde plant voorkomen. De vruchtjes hebben weerhaakjes waardoor ze aan pels en kledij klitten en zo verspreid worden.

Met de geur van jeneverbes in de neus – we kunnen het niet laten om de besjes tussen onze vingers fijn te malen - dalen we verder af tot we op het strand komen.

Het strand is bezaaid met ronde keien waardoor het wankel lopen is. Het zijn silexstenen (vuursteen) die door erosie uit het kalkrif zijn losgekomen en hun ronde vorm hebben gekregen. Het klif erodeert met een snelheid van 9 meter per 100 jaar. De parende witte kwikstaarten hebben dus nog wel even de tijd om hun gang te gaan. Wij wenden discreet de ogen af, maar het is een en al voortplanting daar op het klif. Vijf, zes nesten van drieteenmeeuwen vallen ons direct op. Nadere tellingen leveren een achttiental nesten op, zilvermeeuwen zitten er ook bij met een geelogige, norse blik. Dan zien de drieteenmeeuwen met hun zwarte oogjes er toch iets vriendelijker uit.

En wie, met stijve vleugelslag, komen daar voorbijgevlogen? Corpulente meeuwen? Nee, het zijn noordse stormvogels. Luk neemt snel een foto en zoomt die in. De buisvormige neusgaten waarlangs het overtollig zout wordt uitgescheiden, zijn daarop duidelijk te zien.

Het is nu tijd om naar de busjes te gaan. De dorstige mens laven is ook een schone deugd, zeker op het zonnige pleintje van Wissant (Wit Zand) waar op de daken enkele putters heen

Noordse stormvogel

en weer vliegen.

Wie dacht dat het nu al gedaan was, zit er lelijk naast. Voor we naar ons hotel gaan, bezoeken we nog een pareltje van een natuurgebied aan de Baie de Wissant. We wandelen langs een wei met Schotse hooglandrunderen en een ondoordringbaar struweel van gaspeldoorn en boksdoorn en klimmen naar de “point de vue”. Vanop het platform ontvouwt zich een schitterend zicht op een open landschap met struiken, plassen, moerassig gebied (met orchideeën) en de zee, met Cap Griz Nez links aan de einder. Een ree slentert rustig door het gebied, daarboven vliegt een formatie van twaalf lepelaars, een azuurwaterjuffer snort langs ons. Het is als een plaatje uit een natuurboek.

Dan is het afgelopen voor deze geslaagde dag, we rijden naar L’Hôtel des Argousiers (= duindoorn) in Ambleteuse, voor een deugddoende, krachtige douche (nou ja) en het avondmaal. De harde kern van aanhouders maken nog even een wandelingetje naar het fort van Vauban aan de kust en bewonderen de kleurrijke zonsondergang. Nu komt de slaap vol verwachting voor de volgende dag.

Zeeaster of zulte

Boksdoorn

Walstrobremraap

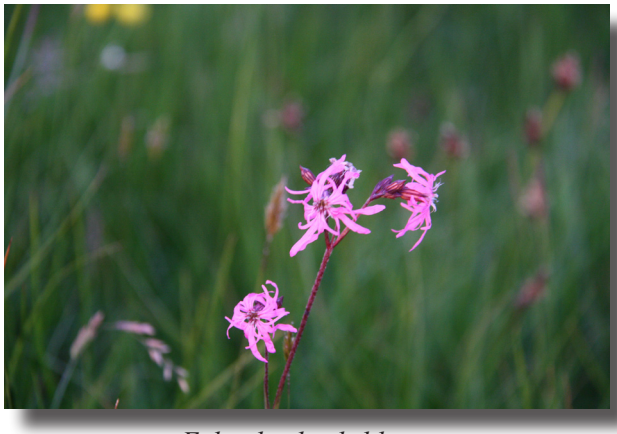

Echte koekoeksbloem

Bloem van walstrobremraap

Vrijdagvoormiddag 4 juni

Ambleteuse aan de Slack

Hilde Van Reeth

Na ons eerste 'Frans ontbijt' met "pannepotjes (kleine lichtgebakken, zachte pistolets) en onze knapzak op de rug vertrekken we te voet richting zee. Het belooft een zonnige dag te worden en Marnix vertelt ons kort wat de dag zal brengen: een duinen- en stranddag met zeevogels en zoutminnende zeeplanten.

We lopen door één van de hoofdstraten van Ambleteuse richting zee, en verkennen eerst een grasland midden de duinen aan de monding van de rivier 'de Slack'. Boerenzwaluwen komen er slijk oppikken om hun nesten te bouwen. Rond de rivier zien we vooral planten zoals zoutmelde en lamsoor. We komen aan oude oesterkweekputten, waar we schorrenzoutgras opmerken. We horen en zien de rietzanger.

Marnix verdwijnt dieper in het riet en moet op zijn stappen terugkeren, omdat de weg te moeilijk wordt. Hij stuurt zijn verkenner (Jan met GSM) vooruit, en samen vinden ze een doorgang. We lopen terug langs huizen waar Jan een opmerkelijke vondst doet: waarom zijn 'kauwen' zo zwart ? Ze nestelen in schoorsteenpijpen!! (nog wat oefenen, zou ik zeggen).

Op onze rechterkant zien we een groot gebouw waar een labo is ondergebracht en waar studenten biologie uit Leuven en Rijsel op stage komen. Dan bereiken we het natuurgebied 'Les dunes de la Slack'. Vele natuurgebieden aan de kust worden beheerd door 'L'Espace Littoral et des Rivages Acustres'. Deze organisatie heeft 'de blauwe zeedistel' als embleem. De schrale graslanden in duinen moeten beheerd worden, anders wordt dit overgroeid door duindoorn en hebben andere planten geen kans. We zien er zandzegge op een rij staan (groeit door een wortelstok onder de grond), ratelaar, zeewinde, muurpeper, rimpelroos. We ontdekken wilde veldsla, duinkervel, ooievaarsbek en reigersbek.

Marnix demonstreert ons hoe de zaadjes van de reigersbek zich opkrullen als een pin, en zich zo in de grond boren onder invloed van de warmte. We zien de blauwe zeedistel, hondstong, en zandkool. Een kleine parelmoervlinder fladdert er vrolijk rond. We lopen langs een verzande kasseiweg richting zee. Voor ons hebben we zicht op het 17-eeuwse fort dat door Vauban werd gebouwd. Het werd later ook door Napoleon in gebruik genomen en is nu als historisch monument geklasseerd.

Zaadjes van reigersbek

We lopen verder door het duinengebied en hoe dichter we aan zee komen hoe meer zeeminnende planten we tegenkomen: zeekool, zeepostelein, zeewolfsmelk en de gele hoornpapaver. Meer op het strand gekomen zijn ook de zeevogels van de partij. We installeren ons met telescoop en verrekijker op een rij, en proberen te ontdekken wat er allemaal vliegt. Niet gemakkelijk voor een beginnende Natuurpunter, want die vogels zijn al weer weg nog voor je ze in het vizier hebt! Gelukkig zijn er de ervaren vogelliefhebbers met hun telescopen, die ons de kans geven om verschillende exemplaren te ontdekken: zilvermeeuwen, bontbekplevier, ….

Marnix neemt ons dan mee naar de krijtrotsen van Ambleteuse, waar de drieteenmeeuw broedt. We zien er heel veel nesten en dank zij de telescopen kunnen we duidelijk het verschil zien met de zilvermeeuw, nl zwarte ogen en zwarte poten. Verderop vinden we een kolonie nestelende oeverzwaluwen. Zij graven gangen van een halve meter in zandmuren en maken er dan een kommetje in als nest. De zwaluwen vliegen af en aan om hun jongen te voederen.

Het wordt stilaan middag. We lopen verder langs het strand en zoeken een plaats om onze hongerige magen te stillen.

Drieteenmeeuwen op nest

Blauwe zeedistel

Vrijdagnamiddag 4 juni

Les Dunes de la Slack

Elka Joris

Waarom zijn rivieren meestal vrouwelijk ? Omwille van hun grillige loop ??

Na een verkoelende picknick tussen de rotsen op het strand: sokken en schoenen weer aan, zonnehoeden en petten op het hoofd. Prachtig weer, een staalblauwe hemel, overweldigende zonnestralen. Er werd dus 'gesmeerd' met zonne-olie van het hoogste niveau !

De wandeling kon je in die omstandigheden veeleer een 'overlevingstocht' noemen ! We sleepten ons van duintop naar duintop door het mulle zand. Wat iemand de zucht ontlokte: "Ik heb al door diepsneeuw gewaad maar dit 'diepzand' is nog veel moeilijker !"

Het loonde echter de moeite want het werd een wandeling vol afwisseling: van zonovergoten duinpaden waar de hitte nog eens weerkaatste op het zand, door schaduwrijk loverbos (oef !) in donker en geurig sparrenbos (even verpozen!).

Met als beloning: een prachtig uitzicht van op het hoogste punt over het indrukwekkende duinengebied. En hier en daar in een duinpanne zonnekloppende blote body's.

Toch hielden we ons ijverig aan het doel van deze tocht: fauna en flora observeren. Zowat elke meter vond onze gids wel iets om over uit te weiden. De groepsleden zelf hielden ogen en oren open om mekaar opmerkzaam te maken op zang, gefladder, kleur, reuk,… En wat een resultaat ! Even onze waarnemingen opsommen :

heggenrank, hopklaver, bitterzoet (giftig, familie van de nachtschaden zoals aardappel, tomaat en ook belladonna), aronskelk (een vroege verschijning hier), zeepostelein, rimpelroos, mierik(swortel), hertshoornweegbree, hazenstaartje (en dus geen vossenstaart en ook geen hazenpootje!), winterpostelein, kandelaartje (een 'mini-bloempje), wolfsklauw, watermunt, veenwortel, wikke, kruipwilg, duinsterretjesmos (een schijnbaar verdord mostapijt tot je er wat water overheen giet en je de sterretjes ziet open bloeien), kardinaalsmuts (met spinsel van nachtvlinder), robertskruid, berenklauw, kornoelje, spekwortel (in vlier verweven), duinroos, slangenkruid (kronkelend door de struiken, is familie van het vergeetmij-nietje), blaassilene, zelfs stekelbes !

Wist je dat de dagkoekoeksbloem (rood) en de avondkoekoeksbloem (wit) silenen zijn en géén koekoeksbloemen ? Enkel de echte koekoeksbloem is dat !

En de fauna dan. Je kon er niet omheen want overal concerteerden :

nachtegaal, sprinkhaanzanger, zomertortel, fitis, tjiftjaf, koolmees, grasmus, koekoek, zelfs een juveniele maar minder melodieuze spreeuw.

De huiszwaluw (met witte stuit) scheerde over ons heen en een blauwe reiger klapwiekte rustig het binnenland in. In een flits dook een groene specht het bos in.

Ken je de 'zwarte beer' ? Het is een…vlindertje : zwart met witte stippen en behoort tot de nachtvlinders.

En wat te denken van onze gids Marnix, die een staaltje seksuele voorlichting gaf over de voortplanting…van juffers. Een prachtige poel (peil van het grondwater) in een duinpanne was de plaats van het gebeuren. We waren er getuige van de ei-afzetting van waterjuffers.

Daarmee belandden we in een andere biotoop met verschijningen als: platbuiklibel, grote

Hazenstaart

keizerslibel en verschillende waterjuffers. Ze paren boven water maar de eitjes verdwijnen in het water.

Schrijverkes, die krinklende winklende waterdingen volgens Guido Gezelle, schreven ijverig hun teksten op de waterspiegel. Salamanders kronkelden onder water en een eenzame pad zocht zijn toevlucht onder het gebladerte.

Ook andere flora bood zich hier aan: watermunt, waterranonkel.

Water ! Water ! Water ! We snakten ernaar. Gelukkig vonden we een koel terrasje, verscholen achter een oude vissersboot. Het was op slag ingepalmd !

Einde van de tocht ? Terug bergopwaarts naar het hotel ? Niets van. Bij duinen hoort een zee dus ging het bergafwaarts richting strand.

Om daar plant en dier op te sporen: krabben (aaseters), mosselen (levend van organisch materiaal), alikruikjes (beter bekend als 'kreukels'), patella of schaalhoorn (planteneters, want grazen op wieren), zeepokken met hun gesloten deurtjes, garnaal (de kameleon van de zee want kan kleur aanpassen aan omgeving!).

Wieren: zee-eik, Iers mos (een soort roodwier), rotswier, navelwier. De blaasjes gaan drijven bij opkomend water en houden zo de plantjes rechtop. Zeesla, zeeanemoon, eikapsels van de wulk.

Bevertjes of trilgras

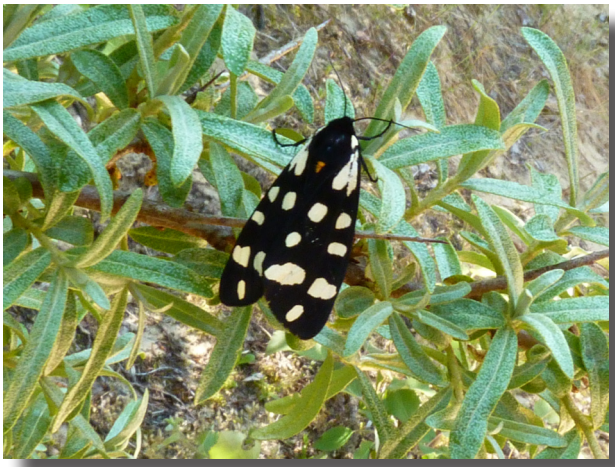

Zwarte beer

Uiteindelijk verlieten we met spijt deze boeiende biotoop, maar we snakten wel naar een verfrissend stortbad, gevolgd door een even verfrissende drank in de hoteltuin.

Wat een prachtige dag !

Zaterdagvoormiddag 5 juni

Mont Pelé

Monique Sansen

Het wordt zeker een drukke dag. We beginnen er vandaag vroeger aan: om 8u30 iedereen klaar!

Via Wimereux en Desvres (voorbij de Maison de la Faïence), komen we aan in de Mont Pelé. Eerst een dikke zonne-smeerbeurt voor iedereen.

Je ervaart een oude kalkgroeve, omgevormd tot natuur-en wandelgebied. Het mooie aan dit gebied, vond ik, is dat je verschillende biotopen samen vindt: bos, waterpartijen, zachte hellingen, grasvlakten.

Kalkgronden zijn voedselarm: de aardelaag is dun, water sijpelt weg, de bodem warmt vlug op. Dus droog, heet en voedselarm.

In het bosgedeelte letten we op robertskruid, bosbingelkruid, tongvaren …. in het gezelschap van een zingende roodborst.

Onder de invloed van de pas gegeven cursus orchideeën is iedereen daar natuurlijk op toegespitst. In deze kalkrijke gronden komen die aan de nodige mineralen door de symbiose met schimmels. We waren in volle bewondering voor de keverorchis (2 blaren geelgroen, geen spoor, buisje nectar).

Midden in het kalkminnend heermoes en reuzenpaardestaart, stonden verschillende orchideeën (bosorchis?). Heel veld gele rolklaver, met zilverschoon ertussen (mooi!), ook gele zonneroosjes.

We wandelen door een “frisse” tunnel……. oef!...en nu in volle vervoering voor nog meer…..mooie blauwe orchis, ook bergnachtorchis…overal keverorchis….bosorchis…de blauwe vleugeltjesbloem…..en sleutelbloemen...

Rondbladig wintergroen (mooi bloempje, gelijkt op een orchidee), stijve ogentroost (volgens onze “leider” een moeilijke groep), bleek bosvogeltje (bloempje gaat niet open) # wit bosvogeltje (wit bloempje). De meeste orchideeën hebben graag veel licht, dit bosvogeltje hoeft dat niet.

Hedwig vond een vliegenorchis met eenparige bol (goede vondst!!)

We gaan door een mooi fris dreefje met nu ineens veel vliegenorchis, bergnachtorchis, bosvogeltje, bosrank….zelfs brede wespenorchis. Nog vele namen…..maar een mooi geel bloempje springt eruit: het muizenoortje!!

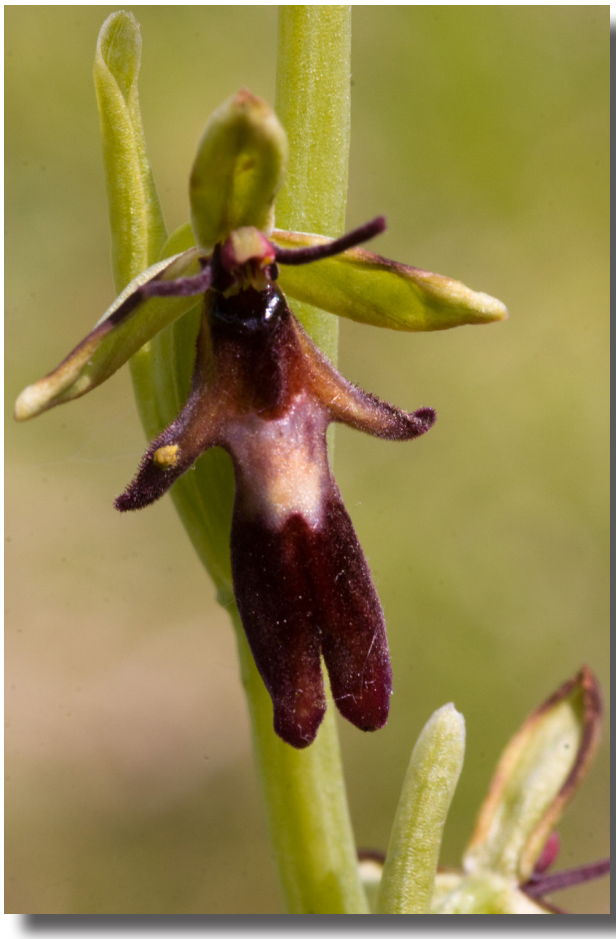

Vliegenorchis

De Mont Pelé zal je onthouden als een site, waar alles verbruikt werd tot bouwmateriaal. In 1980 was de bodem helemaal wit en leeg. Vandaag zie je die braakliggende gronden omgevormd tot kalkgrassen, en is er spontane bebossing opgetreden.

Af en toe een “frisse” tunnel, (die meer dan welkom was), herinnert je aan die actieve periode.

De vernieler heeft hier iets aan de natuur teruggegeven (dixit Marnix)!!

Bedankt!

Akelei

Gele hoornpapaver

Van welke strandvogel is dit ei ?

Nestgangen van oeverzwaluw

Bleek bosvogeltje

Grote keverorchis

Zaterdagnamiddag 5 juni

Te land en te water rond de Baie de Canche

Walter Decoene

Met secretaresse een verslag schrijven, ik geef toe: ik zat in een zetel! Na een Coq Hardi – overigens une bière de Flandre dat best te pruimen valt – danst de baan voor ons doorheen de heuvels in het landschap. We passeren viaducten met niet te onthouden namen als 'd'Herquelingue', 'Quehen' en 'Echinguen' om uiteindelijk in het natuurgebied rond de Baie de Canche te belanden. We verkennen er eerst de beboste duinen om ons vervolgens in de wijd uitgestrekte baai te wagen.

Nauwelijks hebben we de busjes achter ons gelaten, of we worden begroet door een kardinaalsmuts. Waarom voelt het esdoornblad soms zo kleverig aan? Gids Marnix doet het ons uit de doeken. Doordat de bladluizen te veel suiker opzuigen, scheiden ze er een deel terug af en blijft suiker op het blad achter. En dan komen de mieren die er niets beter op vinden die luizen te 'melken'. Het esdoornblad trekt ook galwespen aan, maar die hebben dan weer heel andere bedoelingen, weet Ria.

We passeren eikvarens. Je vindt ze in de duinen, maar ook op muren en rotsen. Na een stevige klim staan we een eerste keer oog in oog met de Baie de Canche. De zon staat goed, Jan vindt een steuntje voor zijn camera en voor we het goed weten, staan we met z'n allen op de groepsfoto.

Erik ontdekt en passant een paar larven van mierenleeuwen die onderaan in hun zandkuiltje geduldig zitten te wachten op een lekker miertje. Wat verder demonstreert Luk in zijn handpalm hoe een oprolpissebed zijn naam alle eer aandoet. Naast het pad treffen we het nagelkruid aan, eigenlijk een bosplantje en iets verder staat een vlinderstruik er wat uitgebloeid bij.

Drie nachtegalen trakteren de aandachtige wandelaars op een miniconcertje. Ondertussen dartelt een citroentje langsheen ons pad. Het legt zijn eitjes op vuilboompje, overwintert als vlinder en niet als rups. Meteen de reden waarom het er in de lente zo vroeg bij is. Ook op het leverkruid, of koninginnenkruid, komen heel wat vlinders af.

We ontwaren ook een bruinrode sint-jacobsvlinder, maar die sympathiseert dan weer met het giftige jakobskruiskruid.

Van het giftige bitterzoet – net als de aardappel- en de tomaatplant van de nachtschade-familie – kan je maar beter de hand afhouden. Ook zien we nog stinkende gouwe nog de revue passeren voor we de drukke baan naar Le Touquet oversteken en onder een spoorbrug duiken.

De Baie de Canche, niet direct een stiltegebied

Het landschap wordt vochtiger en hier en daar staan we voor een poel. Kikkergekwaak weerklinkt. We inspecteren het wateroppervlak tussen de planten. Bovenop het nat toert een waterspin en in de plas zwemt een vloot kikkervisjes of dikkoppen. Af en toe suist een waterjuffer voorbij. 'Pantserjuffer', preciseert Marnix, 'en ze opent haar vleugels nooit hele-

maal'. Rond de poel verspreidt watermunt een aparte geur. Er staat ook nog duizendguldenkruid. Als klap op de vuurpijl ontdekt Jan een ringslangetje. (Met een witte ring in de nek, vandaar de naam.)

Paddenstoelen in de lente… het kan voorkomen. Staat daar geen roestzwam langs de weg? Gele lis her en der, da's dan weer niet abnormaal, gezien de vochtige bodem en het voorjaar.

Ineens verlaten we het bosduingebied en kijken uit op slikken en schorren, onderhevig aan het tij en in de winter een overstromingsgebied. Dit is een totaal ander landschap.

Marnix legt uit dat het gebied is opgedeeld in een aantal kunstmatige plassen. Aan de rand ontwaren we verdoken jagershutten. Hier worden tijdens het trekseizoen duizenden trekvogels afgeknald. Een tractor met aanhang verricht 'onderhoudswerkzaamheden' van bedenkelijk allooi.

Stil is het hier geenszins. Badstad Le Touquet-Plage de Paris beschikt over een eigen vliegveld. Aanhoudend stijgen Franse 'richards' op met hun privékist en zorgen zo minutenlang voor storend geluid.

Met kijker en telescoop speuren we naar allerhande steltlopers: blauwe reiger, kleine zilverreiger, aalscholver… Er toeren ook kokmeeuwen en bergeenden rond. (In tegenstelling met wat hun naam doet vermoeden, zijn ze niet afkomstig uit de bergen, maar herBERGen ze veel jongen!). We ontdekken ook nog enkele wulpen, een grote gele kwik en een roodborsttapuit.

Terugkerend langs het craquelé van de uitgedroogde slikken passeren ons nog vier zilverreigers, een karekiet, een rietzanger en een cetti's zanger (van de familie van de cettidae). We zoeken opnieuw het beschuttende bladerdak op. Wat verder staat de wilde kamperfoelie (of geitenblad) in bloei. Hilde vertelt dat je er de honing kan uitzuigen en Marnix demonstreert het ter plekke!

Een kijkhut biedt uitzicht op een ruime plas met één blauwe en veel zilverreigers, een meerkoet met talrijke jongen, drie houtduiven, kieviten, talrijke bergeenden, een wilde, een kuif- en een slobeend. Op de achtergrond grazen vreedzaam drie konikpaarden.

Onze namiddagtocht zit er bijna op. Om de weg naar de busjes wat te versnellen, volgen we een korter bospad. Naast nachtegaal- en karekietgezang levert het ons ook nog een waterral op.

We staan nog even in bewondering voor een landkaartje, zo genoemd naar de tekening onderaan zijn vleugels. Dicht tegen de autobaan hebben enkele everzwijnen op zoek naar voedsel het bont gemaakt. De aarde ligt er helemaal omgewoeld.

Voorzichtig kruisen we opnieuw de drukke autobaan, om onze busjes op te zoeken.

Nee, de omgeving rond de Baie de Canche is niet wat je een stiltegebied noemt. Naast de reeds vermelde privévliegtuigen is er de autobaan. En ook een tamelijk drukke treinverbinding doorkruist het gebied. Maar misschien hebben de dieren zich intussen aangepast…

Groentje

Landkaartje

Zondagvoormiddag 6 juni

Cap Gris Nez en de kalkhellingen van Elnes en Wavrans sur l' Aa

Ria Thys

Laatste ontbijt in ons gezellig hotel Des Argousiers.

Valiezen inpakken, lunchpakketten nemen, … dank je wel aan het vriendelijke en behulpzame hotelpersoneel en weg zijn we.

Een kort ritje brengt ons naar Cap Gris Nez ("nez" verwijst naar het Oudnederlandse nesa of vooruitstekend stuk land in zee).

Waar is die heerlijk verwarmende zon van de voorbije dagen? Er staat vandaag een strakke wind, die we aan de - in zee uitstekende - kaap des te beter voelen.

Aan Cap Gris Nez bestaan de rotsen vooral uit zandsteen, mergel en kalksteen. Minder spectaculair misschien dan de krijtkusten van Cap Blanc Nez, een 15-tal km noordelijker, maar toch zeker een indrukwekkende pleisterplaats.

Het Kanaal is hier "slechts" 28 km breed. In de 16de eeuw kwam Hendrik VIII hier aan land om het iets zuidelijker gelegen Boulogne te veroveren. Uit de 16de eeuw dateert ook het fort, waarvan Napoleon nog gebruik maakte in 1805. In de tweede wereldoorlog werden in de slotgrachten bunkers gebouwd door de Duitsers. Cap Gris Nez is onlangs gerenoveerd om schade door het grote aantal bezoekers te voorkomen. De wandelpaden van de parkeerplaats naar het fort kregen een omheining en van op het houten platform op de top van de bunker krijgen we een weids uitzicht in alle richtingen.

Ideaal voor observatie van de vogeltrek. De trekvogels worden met noordwestenwind tegen de kust aangedreven. Vooral in de periode midden augustus tot begin november komen hier duizenden vogels voorbij op hun trek naar warmere oorden, waaronder de Jan van Gent. Maar natuurlijk ook ontelbare zangvogeltjes. Sommige vogels vliegen vooral 's nachts, zoals de kwartels en de snippen. Wij kunnen ons gelukkig prijzen met het observeren van een Noordse stormvogel. En intussen zien we de Jan van Aartselaar en de andere fotografen duchtig al het moois op deze plaats vereeuwigen.

Op onze kleine wandeling richting busjes zien we o.a. grasmus, putter en kneu. En even later de prachtige segrijnslak, wat ons de opmerking ontlokt "het kneu-sje van de zalm, eh, van de slak".

Adieu, Opaalkust. Marnix, dank om ons deze schitterende regio zo intens te leren kennen. Hier willen we zeker terugkeren …

Segrijnslak

We rijden nu naar het hinterland … en ojee, het begint te regenen.

Maar … de weergoden zijn ons toch gunstig gezind, want als we op onze volgende be-

stemming aankomen, is het alweer open weer.

En opnieuw kunnen we een natuurpareltje bewonderen en bewandelen: de **kalkhellingen van Elnes en Wavrans sur l' Aa.**

De plantenliefhebbers komen hier volop aan hun trekken. Hoera, vijf orchideeënsoorten kunnen we noteren. We zakken door de knieën, sommigen zelfs languit om de sierlijke kenmerken van de grote keverorchis, de grote muggenorchis, de poppenorchis, de purperorchis en de bergnachtorchis te kunnen bestuderen.

Maar er zijn nog andere planten, waar Marnix onze aandacht op vestigt: wilde akelei, spekwortel, vleugeltjesbloem, zonneroosje, jeneverbes, gevlekte aronskelk, oranje haviks-kruid, koningskaars, duivenkervel, …

Ook de vogels ontsnappen niet aan ons spiedend oog: gaai, boompieper, zanglijster, … en zelfs de hop kan een aantal van onze mensen in verrukking brengen.

Maar onze magen beginnen te grommen … tijd om naar een cafeetje te rijden en om onze laatste biotoop te gaan bezoeken.

Hop naar Hilde voor het laatste verslag van deze supertoffe vierdaagse, waar we allemaal zoveel deugd aan gehad hebben.

Esparcette

Fitis

Zondagnamiddag 6 juni

Etangs de Rommelaëre

Hilde Janssens

De plek waar we 's middags een tas koffie of een pint mogen drinken is een echt vossenhol, une renardière. Ouders vos en kleintjes staan tegen de muur op schappen te poseren "opgezet voor de eeuwigheid". Fransen zijn jagers.

Romeo, de grote grijze papegaai roept om aandacht van z'n baasje, de cafébazin. Ze roept "arrêt, arrêt" en staat met haar waterspuit klaar om hem in te tomen. Het beest buigt z'n kop en zwijgt voor enkele minuten. Hubert mag hem als echte dierenvriend een knapperig, zoet koekje geven… Ook de Aziatische grondeekhoorn heeft beziens. Het beest springt en loopt in z'n kleine kot.

Irma voelt aan haar verregende kapsel en denkt dat ze niet mooi genoeg is voor de Natuurpunters maar geen nood: Erik zingt voor haar het Van het Groenewoudlied: Hoe zie ik eruit? ZEEEEER goed! Oef, Irma zingt vrolijk mee en is gerustgesteld!

Etangs de Rommelaëre

Onze laatste halte is Clairmarais: een door middeleeuwse monniken ingepolderd moerassig gebied met veel kanaaltjes die al eeuwenlang transport mogelijk maken voor de groenteteelt in de akkers.

Door turfwinning zijn Les Etangs de Rommelaëre ontstaan. Een waterrijk gebied waar vogels naar hartenlust kunnen foerageren. Zomertortel, heggenmus, fitis, tuinfluiter, cetti's zanger, zwartkoppen, ze roepen om aandacht.

Gelukkig heeft Erik op z'n schouder zijn telescoop weer meegesleurd. We kunnen de rietgors observeren en José geraakt in extase als ze een "ballerinafuut" in de kijker heeft. Die telescoop doet wonderen!

Geur van munt en vlier kriebelt ons reukorgaan.

Marnix wijst op het verschil tussen de ovale gele plomp en het ronde blad van de waterlelie. We durven het nooit meer vergeten want onderwijsmensen willen we koesteren. Met op de achtergrond gekwaak van kikkers geeft hij als seksuoloog voorlichting over het paringsgedrag van de juffertjes.

Op de kornoelje is het feest: bijen, vlinders en vliegen snoepen naar hartenlust. We plukken geen blaartrekkende boterbloem want wanneer de bladeren gekreukt, beschadigd of vermalen worden, brengen ze op de menselijke huid lelijke zweren en blaren. Afblijven is de boodschap! Echte koekoeksbloem, moerasspirea, krabbenscheer, kikkerbeet: het staat er allemaal te pronken…

Het pad is prachtig aangelegd met stevige houten balken over de kanaaltjes, de natte weiden en de diepe putten.

Vanuit de schuilhut observeren we een kolonie aalscholvers met vele nesten op de dode bomen. Weeral met die telescoop van Erik merken we de zorgzaamheid waarmee die zwarte vogels hun jongen voeden. Futen, meerkoeten, knobbelzwanen, bruine kiekendief (vrouw of man), ze poseren voor de lens.

De tjiftjaf valt bij het roepen in herhaling. De koekoek roept dat het lente is.

We horen niet enkel de wind in het riet! De rietzanger zingt van op z'n veilige plek op de hoge stengels.

Een klein metalen overzetbootje zorgt voor veel vrolijkheid. "Kunnen jullie zwemmen?" vraagt Elka! Ze wil "Le bac à chaines" met al haar vrouwelijke kracht (en dat is heel wat) alleen overtrekken. Het bootje schommelt en wiebelt.

En dan bij de laatste stopplaats worden Vlaamse duvels, koffies en door de chauffeurs cola's gedronken.

Marnix als duidelijk boegbeeld van de 4daagse krijgt de score van Raymond en van ons:

ZEEEEEEEEEEER GOED!

met een warm applaus. In naam van alle deelnemers dankt Luk onze veelzijdige gids om het enthousiasme waarmee hij van de ochtend tot de (ook late) avond met een warm hart voor de natuur zoveel kennis bij iedereen heeft bijgebracht.

Ook Luk & Ria, als perfecte organisatoren, Erik als bijzondere vogelkenner, de goede chauffeurs en iedereen die op de vierdaagse aanwezig was, dankjulliewel voor de fijne babbels, de leerrijke dagen en de liefde voor de natuur.

Onze deelnemers al dan niet in actie ...

Brithotel Argousiers

28 Rue Clemenceau
62164 Ambleteuse
tel. 00 33 3 21 99 87 00
www.hotelargousiers.com

Een leuk hotel met tuin,
waar we ongedwongen bij elkaar kunnen zitten,
waar we samen ontbijten,
de picknick meekrijgen
en genieten van het verzorgde avondmaal dat
de eigenaar ons serveert.

Aartselaar, 26 september 2010

Tijdens het weekend noteren meerdere vrijwilligers hun ervaringen en waarnemingen
en zorgen de fotografen voor blijvende herinneringen:
het resultaat hiervan is deze verslagbundel.

Foto's van André, Jan, Karel, Luk, Ria, Walter
Lay-out: Luk Smets

De mooie powerpointvoorstelling werd samengesteld door Jan Eulaers